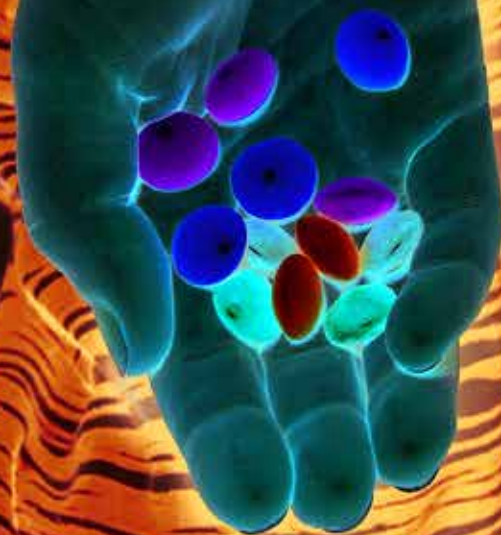

FOTÓMŰVÉS ZET

FOTÓMŰVÉS ZET

LXI. évfolyam
2018. 1. szám

#RETROSPEKCIÓK KORNISS #ALBERTINA AMERICANS #TÉGLA KUDÁSZ #RIPORT NOZOLINO
#FOTÓALBUM '20-AS ÉVEK #PORTRÉ GILBERT GARCIN #PERCEPCIÓ HAJAS #CADIZ KURSALA
#DIGIT MŰTÁRGY/KÉP #CSEPPNYI ELIT #ADALÉKOK KLUGER #TESZT OBJEKTÍVEK

Ára:
920 Ft

TARTALOM

Albertini Béla, Dr. (1940)

Fotótörténész, professor emeritus (Kaposvári Egyetem). Apáczai Csere János-díjas (2009), Németh Lajos-díjas (2010).

Fejér Zoltán (1951)

Szabadúszó fotós. 1968 óta foglalkozik a fényképezés különféle alkotó módzataival. 1985 óta folytat fotótörténeti kutatásokat, ezekből eddig kilenc könyvet publikált. Lapunk munkatársa.

Hornyik Sándor (1972)

Művészettörténész, az MTA BTK Művészettörténeti Intézet tudományos főmunkatársa. 2005-ben védte meg PhD-disszertációját a modern természettudományos világkép képzőművészeti recepciójáról, amely könyv formájában is megjelent (Avangárd tudomány, 2011). Az avangárd és a neoavangárd művészet mellett a művészettörténet elmélete és a vizuális kultúra tudománya foglalkoztatja, erről szóló szövegeit az Idegenek egy bűnös városban (2011) című kötetében gyűjtötte össze. 2012 és 2014 között a MODEM vezető kurátora volt, és Debrecen mellett Rigában, Mariborban és Párizsban is rendezett kiállításokat. 2015-ben Szűcs Attila Ludwig Múzeumbeli kiállításához kapcsolódóan jelent meg a művészről szóló monográfiája a Hatje Cantz kiadónál. Jelenleg egy a szürrealizmus archeológiájáról szóló könyvön dolgozik.

Kotzan, Anne (1961)

Szabadfoglalkozású publicista. Egyetemi tanulmányai alatt egy évet Rómában töltött DAAD-ösztöndíjként, majd kultúrával foglalkozó útikönyveket kezdett írni, köztük Magyarországról is. Már tanulmányai idején kapcsolatba került a fényképezéssel, és több éven át dolgozott egy fotográfus mellett asszisztensként. Ma független szerzőként foglalkozik a fotóval. Szövegei főleg német szaklapokban jelennek meg: *foto-MAGAZIN*, *Photo International*, *Photopresse*, *Schwarz-weiss*. Kölnben él.

Komjáthy Zsuzsanna (1986)

Kritikus. A Pécsi Tudományegyetemen végzett, írásait 2012 óta publikálja. Fő fókusz a kortáránc (annak markáns vizualitása vezette el a fotográfiához is), cikkei a Színház Folyóiratban, a Színház.net és a Tánckritika.hu szakmai oldalakon, valamint az Ellenfény korábbi számaiban olvashatóak. 2013-ban Fülöp Viktor-ösztöndíjas volt, 2016-ban az L1 Egyesület rezidense. Jelenleg egy angol nyelvű kritikai oldal, a dancefeed.org indításán dolgozik, emellett delfin-fejest ugrik a fotográfia világába.

Mucsy Szilvia (1973)

Fotográfus, a RANDOM kortárs fotográfiai szervezet elnöke, a Budapest FotóFesztivál igazgatója. Fotográfiai pályafutását a Fiatalok Fotóművészeti Stúdiójában kezdte 1996-ban, melynek később vezetője lett. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen diplomázott fotóművészként, majd az Athéni Képzőművészeti Főiskola fotó szakára járt. 2003 óta tagja a belga Young Photographers United-nak. Munkái a legismertebb budapesti galériák mellett (Faur Zsófi Galéria, Artphoto Galéria, Műcsarnok, Mai Manó Ház...) egyéni és csoportos kiállításokon szerepelnek többek között New Yorkban, Athénban, Aix-en-Provence-ban, Rómában, Pozsonyban, Brüsszelben, Szófiában, a portugál Chaves-ben... 2007-ben a National Geographic Magyarország 3. helyezette lett, 2 alkalommal nyerte el a Pécsi József Fotóművészeti Ösztöndíjat és több alkalommal az NKA alkotói ösztöndíját. Fekete-fehér munkáiból 2008-ban, Mediterraneo címmel fotóalbum jelent meg a Bohony Kiadó gondozásában, amelyben Görögország mellett Spanyol- és Olaszországban készült lírai dokumentarista képanyaga látható.

Rechnitzer Zsófia (1988)

Szabadúszó kurátor, művészeti tanácsadó, a The Bazin Project alapítója. PhD-ját a kelet-európai műtárgypiacok globális előretöréséről írja a Széchenyi István Egyetemen. Az elmúlt években Londonban élt és dolgozott, többek között a hazai neo-avant-garde nemzetközi pozícionálásán.

Somosi Rita (1980)

Művészettörténetet és kulturális menedzsmentet tanult. Kurátorként dolgozik és kortárs művészetről publikál, különös tekintettel a fotóművészetre és kortárs ékszerre. A VILTIN Galéria munkatársa, a Budapest FotóFesztivál kurátora.

Szentirmay Réka

Szociálpolitikus diplomáját az ELTE-n szerezte. Habár már gyermekként is rajongott a fényképészet iránt, ez a szenvedély sokáig rejtőzködni kényszerült. 2011 nyarán azonban újra felszínre tört a szerelem és néhány éven belül átvette a teljes irányítást: 2017-ben fotóesztétaként végzett a Leideni Egyetemen. Jelenleg kiadványszerkesztőként, valamint szabadúszó projektmenedzserként dolgozik. Fő érdeklődési területe a dokumentarista fotográfia és médiaarcheológia.

Tímár Péter (1948)

Balogh Rudolf-díjas fotográfus. Eredeti végzettsége okleveles építésmérnök. 1990-től 2016-ig a Fotóművészet kiadó-főszerkesztője.

Web: <http://online.fliphtml5.com/dnnc/mpbj/>

SOMOSI RITA: Több a közös, ami összeköt Társadalmi változások és változó társadalmak Korniss Péter nem-életmű kiállításain	4
TÍMÁR PÉTER: Rober Frank Albertinában	22
HORNYIK SÁNDOR: Téglagyári poszthumanizmus Kudász Gábor Arion Human című sorozatáról	34
MUCSY SZILVIA: A pusztulás csöndje beszélgetés Paulo Nozolino portugál fotográfussal	48
ALBERTINI BÉLA: Egy elvetélt albumterv I. rész	60
ANNE KOTZAN: Színház az élet Gilbert Garcin fényképei	66
RECHNITZER ZSÓFI: „A hagyatékában fennmaradt művek – ... – némelyike műalkotás.“	72
ANDREA ROMERO-LÉCRIVAIN: A Kursala terem, egy kiállítótér Andalúziában	80
KOMJÁTHY ZSUZSANNA: Szelfiden vagy vadul Útkeresés & önreflexivitás a pixelforradalom utáni években	82
SZENTIRMAY RÉKA: A fotográfia legjava Haute Photographie Rotterdam 2018	92
ALBERTINI BÉLA: A Kluger életműhöz	100
FEJÉR ZOLTÁN: Nagyfilmes objektívek	106
Kiállításajánló	112

A fotográfia legjava

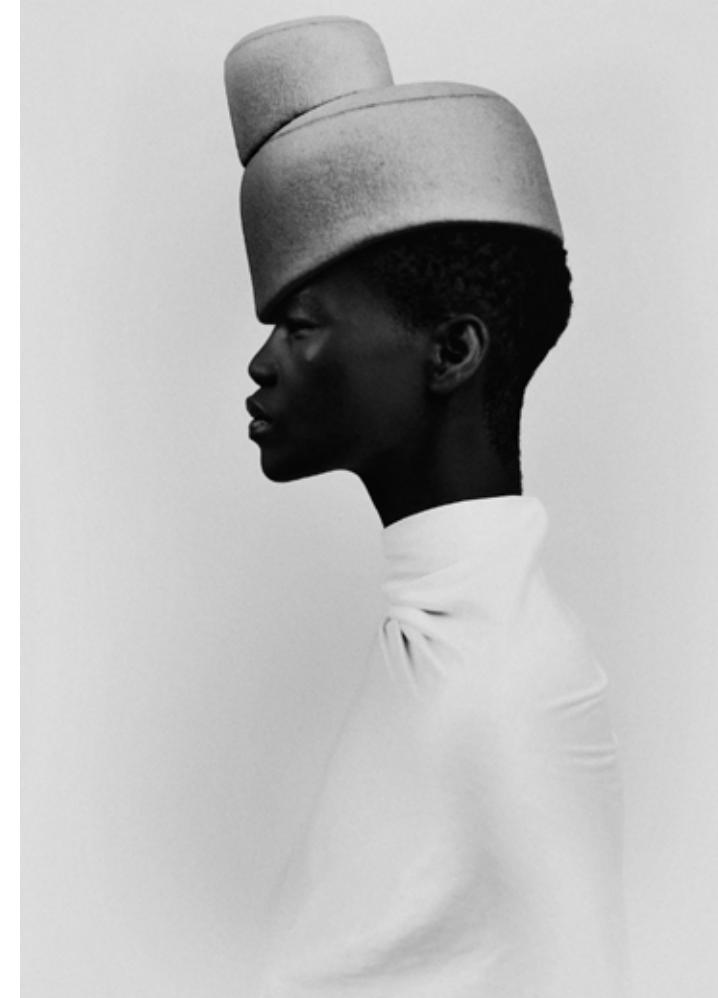
– Haute Photographie Rotterdam 2018

René Burri (balra) és Ata Kandó (jobbra) munkái, Haute Photographie Rotterdam 2018 © Bastiaan Woudt

A második világháborúban majdnem porig bombázott Wilhelmina rakpart Holland-Amerika Hajózási Társasághoz tartozó, újjáépített ingatlanjait 1953-ban adták át. Az eredetileg raktárként használt betonblokk 2007 óta szolgál a Holland Fotómúzeum (Nederlands Fotomuseum) otthonául, kiváló teret biztosítva az együttműködéshez: a vásár oktatási és kulturális programját a múzeummal közös szervezés teszi különösen csábítóvá a nagyközönség számára. A főbejáraton belépve azonnal a fényképészet veszi át az irányítást: a jobbra tartók a Fotómúzeum legfrissebb kiállítását vehetik szemügyre, míg balról az *Haute Photographie* hívogat: könnyen egész napos programmá alakulhat a látogatás.

Az *Haute Photographie* Hollandia kisebb léptékű művészeti vásárai közé tartozik, igyekszik azonban magának fontos szerepet kivívni. A megközelítés minden kétséget kizáróan formabontó: a hét országból érkező tizenkét résztvevő galéria, enyhe túlzással, szinte rejtőzködik. A hangsúly a hatvanhét alkotón van: a szervezők célja egy olyan ideiglenes múzeum létrehozása, amely évente összehozza a legnagyobbakat és a legígéretesebbeket. Így kerülhetnek egy légtérbe René Burri (1933–2014) és Ata Kandó (1913–2017) vintage képei a húszas éveik elejét taposó, holland akadémiaikról frissen kikerült művészekkel (*Haute Talent*), illetve az olyan karrierjük csúcán álló, elismert kortárs fényképészekkel, mint Jacqueline Hassink (1966) és Michael Wolf (1954).

EGY 2016-BAN SZERVEZETT NAGYSIKERŰ PRÓBAVÁSÁR UTÁN AZ IDÉN HARMADIK ALKALOMMAL KERÜLT MEGRENDEZÉSRE AZ *HAUTE PHOTOGRAPHIE*. A ROTTERDAMI MŰVÉSZETI HÉT (ROTTERDAM ART WEEK) KERETÉBEN MEGVALÓSULÓ ESEMÉNY A FOTÓGRÁFIA LEGJAVÁT ÍGÉRI – ÉS, HABÁR A BEHARANGOZÓ ALAPJÁN TÖBBET VÁRNA AZ EMBER, A JELEN LÉVŐ MŰVÉSZEK MINDENKÉPP MEGÉRNEK EGY MISÉT.

Bastiaan Woudt, *Thula Neka*, 2017, courtesy Kahmann Gallery

Nobuyoshi Araki: *Tokyo Comedy*, 1995, ezüst zselatin print © Nobuyoshi Araki, IBASHO, Antwerp

Miho Kajjoka (balra) és Hideyuki Ishibashi (jobbra) munkái, Haute Photographie Rotterdam 2018 © Bastiaan Woudt

Michael Wolf (balra) és Jacqueline Hassink (jobbra) munkái, Haute Photographie Rotterdam 2018 © Bastiaan Woudt

Az Haute Talent idei csapata hat frissdiplomásból áll, akiket az esemény mögött álló Roy Kahmann és Willemijn van der Zwaan készített fel első piaci szereplésükre. Képeiket az elegáns kávézón átvágva vehetjük szemügyre. Két alkotót szeretnék kiemelni az ifjú művészek közül: Peronne Perre (1995) elérhetetlen vágyak inspirálta képein fontos szerepet játszik az emberi test és a holland táj összhangja. A kíméletlen valóság okozta csalódások már-már romantikus, álomszerű ábrázolása különös aurát kölcsönöz munkáinak: a tökéletlenség szépsége szinte terapeutikus a szemlélődő számára. A legmegkapóbbak azonban talán Tamara Stoffers (1996) Szovjetunió inspirálta kollázsai. Habár vitakozhatnánk arról, hogy a művész könyvekből és magazinokból származó, pusztán vizuális asszociációkon alapuló összeállításai mennyire tartoznak a fotográfia témakörébe, a friss, bohókás, politikától és kelet-európai fájdalomtól mentes alkotások jólesnek a szemnek. A *l'art pour l'art* híveinek mindenképp érdemes a művész pályafutását követnie, annak ellenére, hogy talán hamarosan forradalmibb vizekre evez majd – hiszen választott médiumának története alapján erre visz majd útja.

Az új tehetségek szomszédságában, a rendezvény szívében találjuk az 1930 és 1980 között készült vintage nagytapaszt. Az olyan vásárok felé húz mindig a szívem, ahol jó eséllyel belefuthatok nagy klasszikusokba. Kellemes ritmust adnak egy rendezvénynek, ha a korszakok változásai valahogy elmosódnak az egyébként legkevésbé sem rejtegetett piaci célok. Ahogy a látogató egy nem túl meggyőző kortárs kép után a sarkon túl egy Nobuyshi Araki (1940) vagy Marvin E. Newman (1927) remekműbe fut, az megfizethetetlen élmény. A Hollandiában nagy becsben tartott Ata Kandó fotói közül az 1950-es években készült *Calypso és Nausicaa*, illetve *Álom az erdőben* című sorozat néhány képe került az Haute falaira; a svájci Burritól pedig, többek között, egy bizonyos argentin forradalmár ikonikus portréja. A csupán néhány négyzetméteres helyiségben furcsán hatnak a Kandó gyerekeiről készült mitikus fotók, Guevara, valamint Araki kontrasztos képeinek egyvelege – szívesen láttam volna valamiféle kifinomultabb tematikát. Szerencsére azonban könnyen elfelejti az ember ilyesféle fájdalmait, hiszen a kiállítást tovább szemlélve még megannyi érdekesség kerül az útjába.

A befutott kortárs alkotók közül ebben az évben Bastiaan Woudt (1987) nyert el kiemelt státuszt. A vásár kampányfotója az ő nevéhez fűződik, valamint a múzeum épülete mellett elsétálók megint csak az ő műveit láthatják a jókora ablakon keresztül. Az autodidakta művész absztraktba hajló, klasszikusokat idéző stílusa nagy jövőt ígér. A tavalyi kampánykép készítője, Stephan Vanfleteren (1969), idén is jelen volt. A leginkább portfotósként ismert, fekete-fehéret preferáló belga alkotó nemrégiben a II. Világháború 2600 kilométer hosszú Nyugati falát fényképezte végig, szó szerint. A málladozó betonmonstrumok és a felette uralkodni vágyó természet vadházasságát megörökítő képek már-már hipnotikus erővel bírnak, szerettem volna őket nagy méretben is látni. A katalógusban ígérték

helyett végül *Homlokzatok és kirakatok (Façades & Vitrines)* című sorozatát mutatta be a fényképész: az elhagyott vidéki üzlethelyiségeknek és kocsmáknak (ezúttal színes) emléket állító széria Vanfelteren legfrissebb munkája. Mindenképpen szeretném még megemlíteni az antwerpeni Ibasho galériát. A japán (illetve Japán inspirálta nyugati) művészeket képviselő kiállító nem csak a hétvége, hanem az utóbbi idők egyik legszebben prezentált falával lepett meg. Miho Kajjoka (1973) madarokról és szaladgáló gyerekekről készült képei mind más méretben, a hagyományos képarányokat figyelmen kívül hagyva kerültek a térelválasztó gipszkartonra. Ám a keretek egyen feketéje és a bennük szinte levitáló, kerekített sarkú printek eleganciája iskolapéldája annak, amit én egy kiállítástól várok. Gombostűktől kíméljenek!

Mindent összevetve a rotterdami Haute Photographie kellemes élmény, bár hozzá kell tennem, nagyobb a füstje, mint a lángja. Az ígért könyvpiac befért a bejárattal szembeni sarokba, a maréknyi árus kínálata alig pár tucatra rúgott. A módosabb célközönség ellenére a falak itt-ott viselték még az előző kiállítás nyomait, valamint a kiállított fényképek nem kis százaléka már a 2017-es esemény során is itt lógott. A vásár emberi léptéke viszont mindenképp figyelemre méltó: egy barátságos, viszonylag kis térben teret adni a múlt nagyjainak és a jelen úttörőinek példaértékű, legyenek a célok bármily' piaciak.

Peronne Pere: *Volatile*, 2014 © Peronne Pere

Tamara Stoffers: *Sparrow Hills*, 2016 © Tamara Stoffers

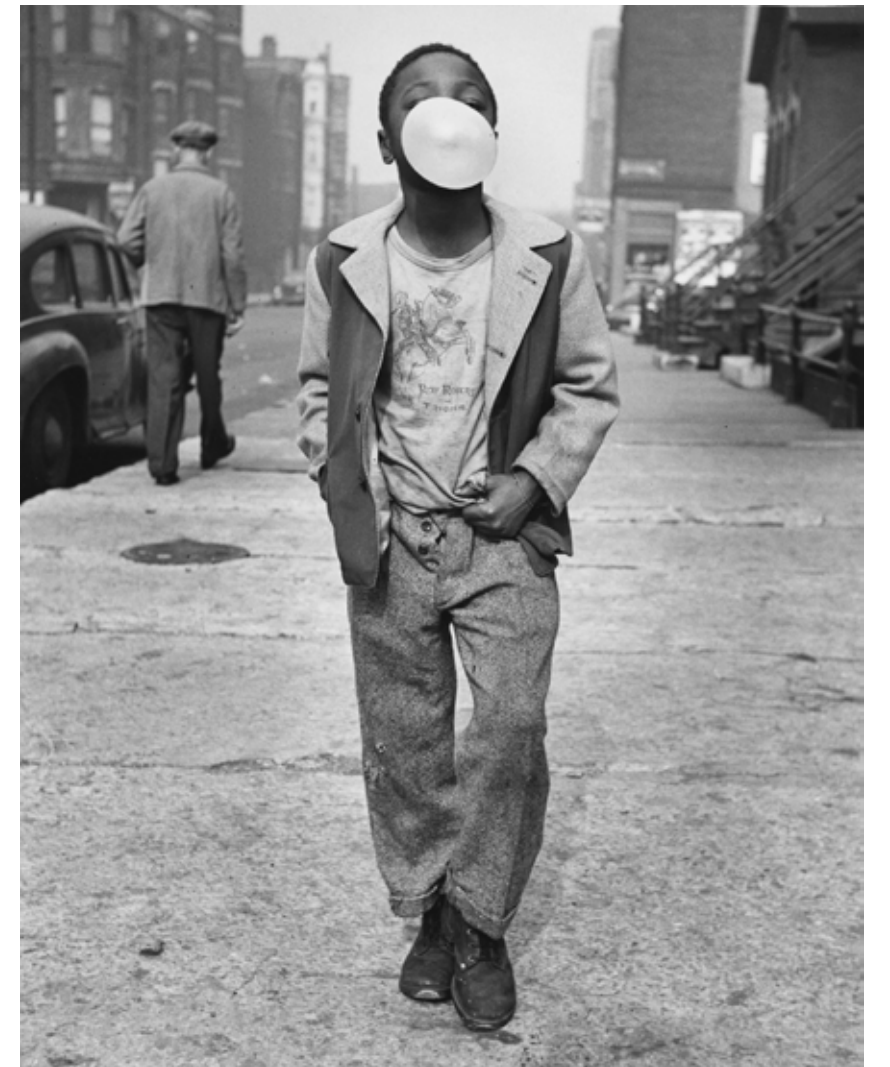

Ata Kandó: *Álom az erdőben*, 1954, -ferrotyped- ezüst zselatin print © Ata Kandó Estate, Nederlands Fotomuseum

René Burri: *Che*, 1964, ezüst zselatin print © René Burri Estate, Magnum Photos, Bildhalle, Zurich

Marvin Newman, *Boy Blowing Bubble Gum*, 1950, ezüst zselatin print © Howard Greenberg Gallery New York

Fotókritikai, fotóelméleti és fotótörténeti folyóirat.

Alapították 1966-ban, a Magyar Fotóművészek Szövetsége kezdeményezésére, az 1958-tól kiadott Fényképművészeti Tájékoztató utódaként. Megjelenik évente négyszer.

FŐSZERKESZTŐ Surányi Mihály

TISZTELETBELI FŐSZERKESZTŐ: Tímár Péter (1990-2016 között)

A SZERKESZTŐSÉG POSTACÍME 1088 Budapest, Szentkirályi utca 32/B.

TELEFON +36-30-593-60-91

E-MAIL info@fotomuveszet.net

KIADÓ Kortárs Művészetért Alapítvány. A kiadásért felel: Surányi Mihály

A folyóiratot a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára, a Nemzeti Kulturális Alap és az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatja.

KIEMELT FORGALMAZÓK LAPKER Zrt. hálózata, INMEDIO és Relay szaküzletekrlök Boltja, Mai Manó Ház, Ludwig Múzeum, Múcsarnok, FUGA.

ÉVES ELŐFIZETÉSI DÍJ 3680 Ft

EGY SZÁM ÁRA 920 Ft

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Igazgatóság,

Postacím: 1900 Budapest

Előfizethető az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél,

valamint megrendelhető:

e-mail-en hirlapelofizetes@posta.hu címen,

és telefonon a 06-1/767-8262 számon.

Előfizetés a postai eljárásn kívül a weblapunk erre a célra kialakított része kitöltésével, vagy a 1088 Budapest, Szentkirályi utca 32/B címre küldött levélben is kezdeményezhető.

OLVASÓSZERKESZTŐ Ádám Anikó

SZAKMAI TANÁCSADÓ Csizik Gabriella

GRAFIKAI TERVEZÉS Halász Gabi

NYOMÁS Prospektus Nyomda, Veszprém. Felelős vezető: Szentendrei Zoltán

HU ISSN 0532-30-10

A művészi fényképeket honorárium fizetése nélkül, a fotográfusok/jogtulajdonosok szíves hozzájárulásával közöljük. A képaláírásokat illetően a szerzők, illetve jogtulajdonosok elvárásait követjük.

Eszerint közlünk, illetve nem közlünk technikát, méretet, keletkezési dátumot és egyéb adatokat.

Ha képeket idegen nyelvű képcímmel-képaláírással kapunk, azt általában nem magyarítjuk,

hogy ezzel ne nehezítsük a közölt képnek az eredetijével való későbbi azonosíthatóságát.

Rita Somosi: There's more of what we share, what connects us / Social changes and changing societies in non-oeuvre exhibitions of Péter Korniss

The Hungarian National Gallery has undertaken to give an overview of the oeuvre of Péter Korniss in an oeuvre exhibition. Rita Somosi's analysis of the exhibition addresses the progression of the interests and the visual world of Péter Korniss, and the reactions to contemporary social movements side by side. She gives a detailed analysis of the various exhibition units, their place in the oeuvre, and their connections to other eras. Rita Somosi's article, beside the big exhibition organised chronologically, also addresses a smaller Korniss exhibition organised in the Várfok Gallery. This exhibition was set up on the basis of vastly different considerations, using different pictures. This is an important warning against the simplification of the oeuvre.

Péter Tímár: Robert Frank in the Albertina

The *Americans* series of Robert Frank was exhibited for the public in the Albertina. His work and approach are analysed in detail by Péter Tímár. He not only analyses the „Americans” series, but gives an overview of Robert Frank's entire career. Within the text, Péter Tímár gives special attention to Frank's approach that puts the essay in the centre, and contrasts it to the „window and mirror” conceptual pair of Sarkowsky that he established in relation to photography. The part that compares Frank's work with the circumstances and ideology of the socialist realism era can be especially interesting to us. In the second half of the article the author overviews the later works of Frank as well, and also examines the changes in Frank's relationship to the texts.

Sándor Hornyik: Brick factory posthumanism / On the Human series of Gábor Arion Kudász

The „Human” series of Gábor Arion Kudász won the Robert Capa Photography Grand Prize in 2015. Sándor Hornyik's article analyses the project that is centred around the brick, brick production, its connection to human beings and the symbolism of the brick, in a wider international context. First he positions the *Human* project in comparison to the previous series of Kudász, and then contrasts them to the work of Salgado and Burtynsky. Through the analysis of the pictures he demonstrates their relatedness to some of the works of Moholy-Nagy, Renger-Patzsch and Kepes, and in certain cases to the approach of the artists. He elaborates on the social and economical relevance of the approach and of the project as well, contrasted to the international context of contemporary thinkers. The article demonstrates clearly how the series of Kudász reflects on today's industrial society and the activities of its participants, and how the photographer managed to subtly include his personal opinion in the pictures and in the captions, while focusing on the relationships between human proportions and the brick.

Szilvia Mucsy: The silence of devastation - A conversation with Paulo Nozolino Portuguese photographer

Paulo Nozolino is a prominent figure in Portuguese photography. Szilvia Mucsy's interview with him was made in relation to his exhibition for the Budapest Photo Festival. Nozolino worked in Arabic countries and in Europe for twelve years. His harsh, somber, autonomous visual world is woven through with an exceptionally strong sense of social responsibility and a sensitivity to quiet dramas. The interview reveals a taste of Nozolino's characteristically gaunt and concentrated approach.

Béla Albertini: A flawed plan of a photo book

Hungarian photo culture in the early 1920s was not viable enough in the financial conditions that existed after the lost world war, two revolutions, and the Treaty of Trianon. Due to this fact on the one hand, and thanks to earlier ties with Austrian photographic life on the other hand, the elite of Hungarian photography in their efforts for advancement found orientations first of all in Vienna. This is why the series of photo books entitled the Masters of Artistic Photography published by the Viennese Dentoni publishing house was received with great acclaim in Budapest. Leading Hungarian photographers were delighted when Dentoni expressed willingness to present photos by Hungarian artists in this series.

Anne Kotzan: Life is theatre / The photographs of Gilbert Garcin
Gilbert Garcin, the retired director of a lamp factory has been building his abstract-surrealistic world for more than twenty years. Anne Kotzan's article introduces the reader to the personal world of Garcin, presents the circumstances in which the pictures were made, and

Garcin's relationship to photography as well. Gilbert Garcin is both playful and poetic. He takes great joy in using collage and montage, and appears in most of his photographs - made with pre-computer age tools - which has special importance from the viewer's perspective. The article points out the fact that Garcin, due to his position, is able to ask significant questions consciously and courageously.

Zsófia Rechnitzer: „... some of the works in his legacy are works of art.” A report on the (international) representation of Tibor Hajas.

Elements of Tibor Hajas's oeuvre are presented to the public with increasing frequency, such as last year at an exhibition dedicated to him at the Venice Biennale. Zsófia Rechnitzer's article has collected the most important elements of the history of the perception of Hajas. Recording the work of Tibor Hajas in the form of photographic works of his performances raises numerous difficult questions. The article also gives a detailed account of the fate of the Hajas works since 2000, of the institutions and galleries handling them, and of the Hungarian and international exhibitions shaping their perception.

Andrea Romero-Lécrivain: The Kursala hall, an exhibition space in Andalusia

The University of Cadiz is not the biggest university in Spain, and yet, the author give an account of a successful photographic project initiated by locals for young Spanish photographers. Each year, six young photographers are given the opportunity to present their works at the exhibitions organised by Jesús Mico. This in itself may not be of special interest, however, an important element of the concept established is that they have to create the photography books that accompany the exhibitions together as well. As of now, they have published over fifty books. Taking part in the concept thus also means that after the exhibition the photographers invited can progress in their career with their own photography book in their hands.

Zsuzsanna Komjáthy: Tame or wild / Path seeking and self-reflexivity in the years after the pixel revolution - MyMuseum at the Art Market

Zsuzsanna Komjáthy's article calls attention to a phenomenon that emerged hand-in-hand with digital imaging, through the works of the artists of MyMuseum. These pictures work differently in terms of perception, and require a way of reading that is different from what is needed for traditional photography pieces. They don't primarily depict any more, rather, they constitute a part of reality themselves, and this shift in position may cause issues for the viewers. Technology both deconstructs and redefines the conceptual boundaries of the picture. The author first outlines her theoretical considerations and then demonstrates her argument through the works of the artists of the gallery.

Réka Szentirmay: The best of photography - Haute Photographie Rotterdam 2018

The Haute Photographie fair in Rotterdam is a smaller one, but it is nonetheless unique in that only a dozen selected galleries and a group of young Dutch photographers are invited. Réka Szentirmay reports on this fair, a gathering of the classics and the contemporaries.

Béla Albertini: To the KLUGER oeuvre

As a reflection on a report on an exhibition held in Budapest in 2017, it seems reasonable to look at a cross section of the wide ranging activities of the press photographer Zoltán Kluger (*Kecskemét, 8 December 1896) in Germany. Kluger published a number of photos in German magazines in full flourish in the late 1920s and early 1930s. The Hungarian born photographer was a contemporary of Márton Munkácsi (Kluger was born barely nine months later than world-renowned Munkácsi). Although the photos Kluger published in the press rank him in the second line compared to Munkácsi, his work constitute a part of Hungarian photo culture, and he deserves remembrance as a photographer of a characteristic period.

Zoltán Fejér: Professional movie camera lenses

Zoltán Fejér is here with another article in the field of technical history. He compares five movie camera lenses in his article, which are the following:

- 150mm Symmar
- Voigtländer Apo Lanthar
- 240mm Symmar
- 210mm Xenar
- 105mm Tomimon